

KOBİ'lerde Halka Açılmanın Finansal Performansa Etkisi: BİST Gelişen İşletmeler Piyasasında Bir Uygulama¹

The Effect of Public Offering on Financial Performance in SMEs: An Application in BIST Emerging Companies Market

Mehmet Nuri SALUR

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Meram-Konya, TÜRKİYE
orcid.org/0000-0003-1089-1372
nsalur@konya.edu.tr

Mustafa Nihat DEMİRCİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Meram-Konya, TÜRKİYE
orcid.org/0000-0002-1981-3437
mdemirci@konya.edu.tr

Bilal KESEN

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Meram-Konya, Türkiye
orcid.org/0000-0002-9862-684X
bilalkesen@gmail.com

Özet

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ) kavramı hemen hemen tüm ülkelerde kullanılan bir kavramdır. Kavramın ifade ettiği büyüklük; ekonomiye, sanayileşme düzeyine, pazarın büyüklüğüne, sektöre ve kullanılan üretim yöntemine bağlı olarak ülkeler arasında farklılıklar göstermektedir. Bugünün bütün büyük firmalarının, birçok riskli girişimin, yeniliğin ve patentin arkasında KOBİ'ler vardır. Bu işlevleri ve ekonomideki önemli rolleri, görece güçsüz yapı ve sahip oldukları düşük imkânlar ile birleştirildiğinde, KOBİ'lerin desteklenmesi tüm ekonomilerde geçerliliğini hala korumakta olan bir konudur ve birçok ülkede bu konuda çeşitli programlar uygulanmaktadır. Bu bağlamda KOBİ'lere hitap eden menkul kıymet borsalarının oluşturulması ve KOBİ'lerin bu sermaye piyasalarından yararlanmalarının teşvik edilmesi de büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde de bu konuda 2011 yılında, gelişme ve büyüme potansiyeline sahip KOBİ'lerin paylarını halka arz etmek suretiyle sermaye piyasalarından uzun vadeli ve geri ödemesiz kaynak temin edebilmelerini sağlamak amacıyla Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) adında bir sermaye piyasası oluşturulmuştur. Mevcut finansman yöntemlerinin yetersiz kaldığı durumlarda alternatif bir finansman

¹ Bu çalışma; 17-18 Mayıs 2017 tarihlerinde Sakarya'da gerçekleştirilen "1. Uluslararası Ekonomi, Finans ve Ekonometri Öğrenci Sempozyumu"nda sunulan bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

kaynağı olarak halka arz, KOBİ'lerin sadece finansal değil aynı zamanda örgütsel yönden de kronik sıkıntılarını ortadan kaldıracak bir potansiyele sahiptir. KOBİ'ler halka arz ile hem kurumsal yapılarını güçlendirerek kurumsal yönetime geçişi sağlayacak hem de bu kurumsal yönetim ilkelerini içselleştirdikleri oranda büyümelerinin önündeki en büyük engel olan finansmana erişim sorununu açacaktır.

Çalışmamızda, tüm bu anlatılanlar doğrultusunda öncelikle KOBİ tanımı yapılarak KOBİ'lerin güçlü ve zayıf yönleri ile finansman sorunlarına değinilmiş ve ardından halka açılmanın faydalarından bahsedilerek BİST-GİP hakkında bilgi verilmiş, dünyadaki örneklerine değinilmiştir. Uygulama aşamasında ise BİST-GİP'te işlem gören KOBİ'lerin halka açıldıkları yıl baz alınarak, halka açılmadan önceki ve sonraki finansal performansları karşılaştırılmıştır. Finansal performans göstergesi olarak aktif kârlılığı (ROA) ve özsermaye kârlılığının (ROE) kullanıldığı çalışmada, her iki oran da KOBİ'lerin halka açılmada baz alınan yıldan 1 yıl önceki ve 1 yıl sonraki finansal tablolarından elde edilmiştir. Çalışmanın amacı, KOBİ'lerin halka açılmaları ile finansal performansları arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını ölçmektir. Bu bağlamda, çalışmada halka açılmayla finansal performans arasındaki ilişki kurulan hipotez üzerinden karşılaştırma yapılan yıllardaki oranlar kullanılarak t-testi yardımıyla ölçülmüştür. Çalışma sonucunda, KOBİ'lerin halka açılmasıyla finansal performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, Halka Açılma, Finansal Performans, BİST, GİP

Abstract

The concept of Small and Medium Sized Enterprises (SME) is a concept used in almost all countries. The size expressed by the concept varies between countries depending on economy, sector, industrialization level, market size, and production method used. The SMEs lie behind today's all big firms, many risky enterprises, innovations and patents. When these functions and their important roles in the economy are considered together with the relatively weak structure and low opportunities they have, supporting SMEs is still important for a country's economy and so, various programs are being implemented in many countries in this respect. In this context, the Emerging Companies Market (ECM) was established in Turkey in 2011 as a distinct market within Borsa İstanbul (BİST) to create a transparent and organized platform where securities, issued in order to raise funds from the capital markets by companies with growth and development potential, can be traded. Thanks to the ECM, such companies will have the opportunity to raise funds while presenting themselves better, and adding to their visibility among investors as well as their operational markets.

In the light of all of these information, we explained SMEs' strengths and weaknesses and their financing problems by referring to all the above mentioned items, and then talked about the benefits of public offering in our work. And BİST-ECM is introduced and their examples in the world are mentioned. In the application phase, the financial performances, before and after the going public, of the companies traded in the BİST-GİP were compared based on the year when they going public. In the study, return on asset (ROA) and return on equity (ROE) were used as financial performance indicators. Both of these ratios were obtained from the financial statements of the SMEs one year before and one year after the going public. The aim of the study is to measure whether there is a relationship between the public offering of SMEs and their financial performance. In this context, hypothesis established to analyze

the relationship between the public offering of SMEs and their financial performance was measured by means of paired t-test. As a result of the study, it was determined that there was no statistically significant relationship between the financial performance of SMEs and public offering.

Keywords: *SME, Public Offering, Financial Performance, BIST, ECM*